

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Основним джерелом формування термінологічних систем є термінологізована загальноновживана лексика та запозичення. Д. Лотте більше конкретизує ці шляхи та пропонує розрізняти три основних способи утворення термінів:

1) самостійна побудова похідних слів, слів усичених та словосполучень (елементи, з яких будується термін, можуть бути, в свою чергу, термінами, що належать до даної термінологічної системи або до будь-якої іншої);

2) використання термінів, що вже існують, або слів шляхом зміни їх значень;

3) запозичення до термінології даної мови термінів, що існують в будь-якій іншій мові [1].

Семантичні шляхи утворення термінів в галузі прав людини такі:

1) Переніс значення: *Secretary of Defense Jim Mattis and Army General Joseph Votel, commander of U.S. Central Command, hold a briefing at the **Pentagon** (R).*

Це приклад: *The **Pentagon** has struggled in recent weeks to explain what lies behind a surge in reported civilian casualties (R)*

У першому прикладі вище *Pentagon* – назва Міністерства оборони, а в другому прикладі *Pentagon* вживається як слово-замісник самого міністерства.

2) Зміна значення: *Integrated product support is an essential part of the **acquisition** (MS)*

Слово *acquisition* має первинне значення «action to become an owner of a good or of a right by purchase or exchange» [2], але воно стало використовуватися у значенні «discovery of the target» [3].

Поняття «термін» та «слово» є не опозиційними, а взаємопов'язаними з огляду на низку об'єктивних причин:

1) термін може бути складним і тому формально вже не співвідноситься зі словом;

2) простий (не складний) термін не може бути протиставлений слову, бо він сам є словом;

3) хоча сформовані дві основні групи лексичних одиниць «спеціальна (термінологічна) лексика» та «загальноновживана (не термінологічна) лексика», чіткої і незмінної межі між ними немає, адже будь-яка лексична одиниця може перейти із множини термінів в множину загальноновживаних лексем та навпаки (якщо навіть у якийсь

момент ми віднесли цю одиницю до першого чи другого класу одиниць) [4, с. 394].

Література

1. Лотте Д. Основы построения научно-технической терминологии. Вопросы теории и методики. М. : Изд-во Акад. наук СССР, 1961. 158 с.

2. Dictionary of International Relations, Strategy and Security English – Ukrainian – French / ed. Colonel Victor Balabin. Kyiv: the Military Institute of Taras Shevchenko; Kyiv National University, 2006. 239 p.

3. Mammadzade A.F. Lexical features of English military discourse // Вісник Запорізького державного університету. Філологічні науки. 2013. № 1. С. 139-142.

4. Гринда Ю. Утворення та характерні риси термінологічних одиниць фахової мови геодезії, кадастру та картографії // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2010. Вип. 89 (3). С. 393-397.